

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

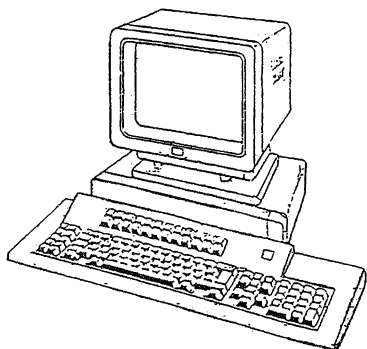
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

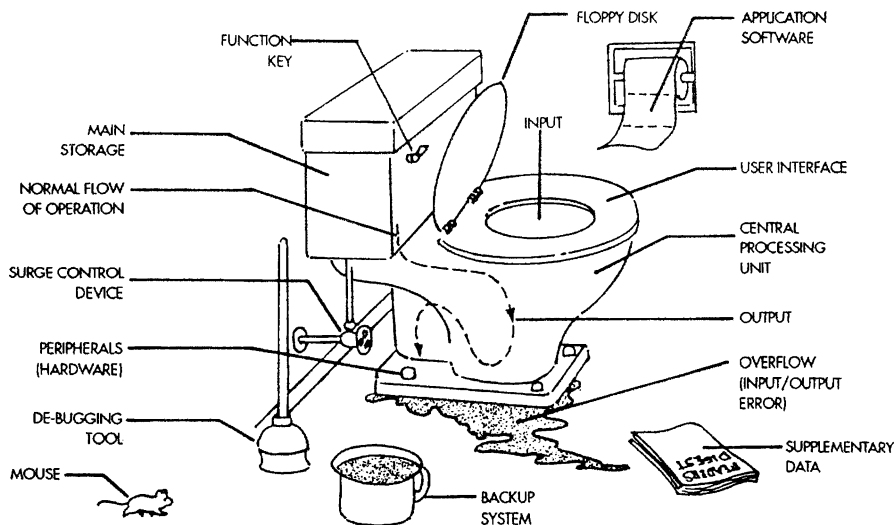
D & A SLÆGT A

3. ARG. NR.3

ISSN 0903-6172

1989

Understanding Computer Technology

DIS-DANMARK

Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie

DATABEHANDLING I SLÆGTSFORSKNING DIS - DANMARK

afdeling af
SAMFUNDET FOR DÅNSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIE

Formand:

Finn Andersen, Grysgårdsvej 2, 2400 Kbh NV 31 86 86 31

Næstformand:

Jørgen Papsøe, Troidager 8, 2950 Vedbæk 42 89 06 60

Sekretær:

Ole H. Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg 74 45 02 35

Kasserer:

Gert Krabsen, Lyngholmvej 22, 9200 Aalborg SV 98 18 42 08

Slægt & Data, redaktion:

Ansvarshavende

Hanne Marie Rud, Slangerupgade 30, 3.tv, 2200 Kbh N 31 83 83 28

Ekspedition

Jørgen Papsøe, Troidager 8, 2950 Vedbæk 42 89 06 60

Skriftudvalg

Bent Rud, Slangerupgade 30, 3.tv, 2200 Kbh N 31 83 83 28

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Georg Agerby, Gildhøj 86, 2605 Brøndby 42 96 53 37

Finn Grandt-Nielsen, Enghavevej 34, 5230 Odense M 66 14 11 21

Arne Julin, Refnæsgade 55, st th, 2200 Kbh N 31 39 99 53

Poul Steen, Rudersdalsvej 52, 2840 Holte 42 42 19 19

Deadline for næste nummer: 1.november 1989

ISSN 0903-6172

Nyt fra redaktøren

Med dette efterårsnummer skifter Slægt & Data redaktør. Jørgen Papsøe, der har været redaktør gennem 2 år har overladt posten til mig, og jeg håber at kunne leve op til læsernes ønsker.

For mig er det et meget spændende tidspunkt at overtage redaktør-posten på Slægt & Data. Bladet er inde i en positiv udvikling, foreningen er ved at have overstået sine børnesygdomme, og vi har haft vores første generalforsamling med dertil hørende valg af bestyrelse. Se et kort referat af generalforsamlingen i bladet.

Hvis du har en idé til et spændende Edb- og slægtsforskningsmøde, som du kunne tænke dig at arrangere / få arrangeret, så bring dit budskab til bladet om tid, sted og emne. Næste nummer af bladet kan så indeholde en mødeindkaldelse.

Fra og med dette nummer vil vi forsøge med en ny opsætning. Artikler til bladet modtages gerne (men ikke nødvendigvis) på diskette. Da vi selv har diskdrev til 5¼" double-sided, double-density disketter (360 Kb), vil det være lettest på sådanne disketter, men andet kan også klares. Hvad enten artiklerne er skrevet i Wordperfect 4.2 eller 5.0, DSI-tekst, Wordstar eller ASCII-format, vil det lette arbejdet. Bladet er skrevet på laserprinter, og trykkes fortsat af Jørgen Papsøe, så forespørgsler vedr. trykning og forsendelse bedes derfor fortsat rettet til ham.

Hanne Marie Rud

Indholdsfortegnelse:

Nyt fra redaktøren	s. 3
Styr på stoffet	s. 4
Resumé fra generalforsamlingen	s. 7
Nyt fra forskerregistret	s. 8
En undskyldning fra kassereren	s. 8
Medlemsmøde i Aalborg	s. 9
Forventet udgivelsesplan	s. 9
Anvendelse af Paradox	s. 10
Medlemsmøde om Modem & Bulletinboard	s. 14
Oversigt over slægtsforskningsprogrammer	s. 15
Nyt fra andre blade	s. 16

STYR PÅ STOFFET

af
Johs. Lind

Jeg tror, det kan være gavnligt at udveksle nogle oplysninger om, hvorledes vi konkret udnytter computeren i vor hobbyforskning.

Een ting er jo at blive sig bevidst, at vi her har et redskab med en mangfoldighed af muligheder; noget andet at få nogle af disse muligheder nyttiggjort i sit arbejde.

At man forelsker sig i et praktisk redskab er vist nok såre menneskeligt. Ligeledes, at man i sin forelskelse måske kommer til at bruge det lidt mere, end der strengt taget er saglig grundlag for. Men efterhånden vil man jo nok i højere grad foretage en afvejning af den arbejdsinvestering, som det jo er at indføre en større stofmængde på computer i forhold til det udbytte, man kan få af denne særlige form for registrering.

Den helt sikre gevinst er i grunden tekstbehandlingen, som Jens Finderup Nielsen understreger det i *Slægt & Data* 1989/2. Hvilken form for artikel man end skriver, vil en computer give flere muligheder end den almindelige skrivemaskine. – Det, som jeg her vil komme ind på, er imidlertid kartoteksfunktionerne. Jeg må tilstå, at det, som jeg arbejder med i øjeblikket, knapt nok kan kaldes slægtshistorie. Det skal nok snarere kaldes lokalhistorie. Men det gælder vel for de fleste af os, at vi

en gang imellem tager et dyk ned i det mere almene for at lære et eller andet om vore forældres levevilkår.

Kirkebøger og andre personregistre

Dåbsprotokoller skal jeg ikke gøre meget ud af her. I *Personalhistorisk Tidsskrift* 1986/1 fik jeg optaget en artikel om, hvordan det kan lade sig gøre at indkredse familie og andre relationer. Det er en sag, som jeg glæder mig til at vende tilbage til, når den egentlige slægtsforskning igen kommer øverst på dagsordenen. Men det er oplagt, at hvilket personregister det end drejer sig om, så er det en uhyre lettelse af arbejdet at få det på computer. Alene det, at man kan få maskinen til at udskrive alfabetiske lister med relevante henvisninger, giver jo et jerngreb om stoffet, især når det drejer sig om bredere undersøgelser.

Når det gælder det sogn, som er slægtens "hovedsæde", er jeg egentlig villig til at sætte snart sagt enhver form for personregister på EDB. Den person, som jeg ikke kender idag, viser sig måske i morgen at være af slægten, så principielt vil jeg gerne være i stand til at genfinde hvemsomhelst, hvorsomhelst, så snart der er behov for det. Og det går jo an, sålænge sognet ikke er for stort! –

Et af personregistre er begravelsesprotokollen. Da jeg nu alligevel havde den på EDB, fandt jeg på at bruge den til lidt statistik. Resultatet blev en kort artikel i "Fra Ribe Amt" 1988; egentlig et biprodukt, da databasen ikke direkte var oprettet til det formål; men ganske nyttigt, idet den nøgne optælling, som statistik jo er, næsten uvægerligt medfører, at man må korrigere de generaliserende indtryk, som en almindelig gennemlæsning af et stof kan efterlade.

Hvis f.eks. det gør indtryk på en, hver gang man møder en begravelse af en moder, der er død i barsel, så kommer man let til at sidde tilbage med det indtryk, at denne dødsårsag var meget fremtrædende. Og det var den jo også i læserens bevidsthed, men muligvis ikke i virkeligheden. Statistik er en udmærket medicin mod forhandlede historiske slutninger.

Andre stoftyper

Min hidtil største hobbyopgave er jeg endnu ikke færdig med, og den bevæger sig nok på grænsen af det personalhistoriske, selvom den omfatter et væld af personer. Den går ud på at finde sognefogeder i Koldinghus amt før sognefogedordningen af 1791. Det er et temmelig jomfrueligt område, og der er ingen lister at henholde sig til. Man må simpelthen gennemløbe diverse typer af korrespondance (i amtsarkivet) og vente på at ordet "sognefoged" dukker op. Det har vist sig, at det gør det ganske hyppigt. I

løbet af nogle år fik jeg knapt et par tusind fund at holde rede på. De blev til en database, hvor hvert fund udgør en post, og hvor hver post stort set er indrettet med følgende felter:

- 1-2 : Kilde
- 3 : Sogn
- 4 : By
- 5 : Sognefogedens navn
- 6 : Årstal
- 7 ff : Opgave, løn, familie forhold m.m., samt evt. notat om det sted, hvor jeg har en afskrift af det pågældende dokument.

Jeg ved ikke, hvordan jeg skulle have holdt styr på dette stof uden EDB-muligheden. Nu kunne jeg f. eks. få udskrifter sorteret kronologisk og alfabetisk på sogne eller personnavne, så jeg kunne se, om der var sammenhæng i stoffet (ordet "sognefoged" kunne jo have været brugt i flæng, så det snart var den ene og snart den anden, der bar denne titel). Det foreløbige resultat findes i en artikel i "Fortid og Nutid" 1988/3.

En udløber af sognefogedundersøgelsen var et kig i nogle bespisningslister, der forekommer i lensregnskaberne som udgiftsbilag på forbrug af øl, brød og sild, der var serveret for lenets "bønderfogeder", når disse havde været inde på slottet i forskellige anliggender.

Spørgsmålet var selvfølgelig, hvad disse bønderfogeder evt. havde at gøre med sognefogeder.

Altså oprettede jeg en lille database, hvor hver post havde flg. felter:

- 1 : Dato
- 2 : Herred
- 3 : Bopæl
- 4 : Sogn (afledet af bopælen)
- 5 : Personnavn
- 6 : Anliggender

Bortset fra at jeg fandt teksterne temmelig vanskelige at læse, var selve indføjringsarbejdet ikke for stort i forhold til resultaterne. Disse resultater skal jeg ikke gå i detaljer med her, men blot notere, at den lille database blev et godt og fast grundlag, dels for identifikationen af bønderfogederne og deres arbejdsopgaver, og dels for afgrænsningen af denne fogedgruppe overfor de egentlige sognefogeder, hvis eksistens i Jylland hidtil har været betvivlet.

Om jeg kunne have opnået samme resultat uden brug af EDB, er ikke ret sandsynligt. Den mest tidskrævende del af arbejdet, var selve tydingen af teksten, og hvis man ikke vil forlade sig på de førømtalte usikre "generelle indtryk", som en almindelig gennemlæsning efterlader, måtte der alligevel en skriftlig registrering til. I det øjeblik et sådant behov foreligger må valget af EDB fremfor kartotekskort være helt selvfølgelig. Besværet er det samme (eller mindre), og mulighederne for at analysere og sortering mangedobles.

Et forslag

Nu har jeg med dette indlæg givet et par eksempler på, hvordan jeg selv bruger EDB i min hobby (der ganske vist pt. befinder sig i yderkanten af det personalhistoriske). Jeg kunne ønske mig, at bladet ville optage lignende indlæg om andre konkrete projekter især med stoftyper, der ikke i sig selv har register- eller skemakarakter.

Det vil nok uundgåeligt vise sig, at i sådanne projekter har man ikke andre normer for kartotekernes strukturering end sin egen vurdering af, hvad der er væsentligt for de resultater, der tilstræbes. Det skal nok vise sig, at behovet for at udveksle sådanne databaser er meget lille.

Men udvekslingen af selve ideerne til hvordan man får greb om u håndterlige stoftyper, kunne måske være nyttig.

Sognepræst Johs. Lind

Kirkegade 116

6700 Esbjerg

Tlf. 75 12 10 91

RESUMÉ FRA GENERALFORSAMLINGEN

af
Finn Andersen

Lørdag d. 27. maj 1989 afholdt DIS-Danmark den første ordinære generalforsamling på Landsarkivet i København med dagsorden som gengivet i forrige nummer af Slægt & Data.

Georg Agerby blev valgt som generalforsamlingens dirigent, hvorefter formanden for den siddende planlægningsgruppe Finn Andersen aflagde gruppens beretning for DIS-Danmarks virksomhed siden det stiftende møde 21. maj 1987, og konkluderede på gruppens vegne, at den forløbne tid havde vist, at ideerne bag oprettelsen af DIS-Danmark som en afdeling af Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie var bæredygtige, hvorfor han opfordrede til fortsat opbakning af DIS-Danmarks arbejde.

Derefter behandlede DIS-Danmarks vedtægter, som var udarbejdet i samarbejde imellem Planlægningsgruppen og bestyrelsen for Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie. Der fremkom forslag til enkelte tekniske ændringer, men der var imidlertid almindelig tilslutning til at godkende vedtægterne i den foreliggende form, idet de nævnte ændringer bedre lod sig indarbejde i forbindelse med den næste generalforsamling.

Indtil udgangen af 1988 var DIS-Danmarks udgifter dækket af Samfundet for dansk genealogi og Personal-

historie, og DIS-Danmark vil også fortsat modtage støtte fra Samfundet, men til dækning af de direkte udgifter til udgivelse af Slægt & Data foreslog Planlægningsgruppen et særligt kontingent (1989: 40,- kr.) for medlemmer af DIS-Danmark, hvilket umiddelbart godkendtes af forsamlingen.

Som formand for bestyrelsen for DIS-Danmark udpegede Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie i henhold til vedtægterne Finn Andersen, København. Øvrige valg til bestyrelsen faldt således ud: Jørgen Papsø (næstformand), Vedbæk; Gert Krabsen (kasserer), Ålborg; Ole H. Jensen (sekretær), Nordborg; Hanne Marie Rud (redaktør), København; Georg Agerby, Brøndby; Finn Grandt-Nielsen, Odense; Arne Julin, København og Poul Steen, Holte. Til revisorer blev valgt: Carlo Hansen, Frederiksberg og Ole Færch, Ålborg, samt til revisorsuppleant Birgit Larsen, Ålborg.

Efter generalforsamlingen præsenterede universitetslektor Karl-Erik Frandsen EDB-programmerne GRIMULF og LANDBASE, udviklet af Jens Christensen, Karl-Erik Frandsen og Gunner Lind for Landbohistorisk Selskab.

Finn Andersen
Grysgårdsvej 2
2400 Kbh. NV

Tlf. 31 86 86 31

NYT OM FORSKERREGISTRET

Der kommer løbende ændringer i forskerregistret. Hvis du vil have en ny udgave, så send din diskette i et kaftonomslag, som kan købes specielt til diskettefor-sendelser. Skriv din adresse og sæt et frimærke på den indvendige side og send så omslag med diskette til sekretæren:

Ole H. Jensen
Kløvermarken 3
6430 Nordborg

Så modtager du gratis en opdateret version af slægtsforsker-registret.

EN UNDSKYLDNING FRA KASSEREREN

Vi har vist trådt i det.

Med Slægt & Data nr. 1/89 udsendte vi girokort til betaling af kontingent for 1989. Da tiden nærmede sig for nummer 2 havde mange betalt, men ikke alle. Derfor besluttede vi at sende girokort med ud igen, "for hvis nu det var blevet væk..."

Det har imidlertid vist sig, at mange af vore samvittighedsfulde medlemmer har tænkt "jeg har nok glemt at betale", hvorefter de har betalt 40 kr. igen!

Vi har overvejet, hvad vi skulle gøre med de mange penge. Vi mener, at det vil være spild af kassererens tid - og foreningens frimærkekasse - hvis beløbende skulle returneres. Derfor har vi tilladt os at betragte det som en forudbetaling af kontingent for 1990. Vi håber og tror, at det kan accepteres af de fleste.

Og så skal vi naturligvis nok huske ikke at sende girokort ud til de pågældende igen i 1990!

MEDLEMSMØDE I AALBORG

I samarbejde med Slægtshistorisk forening for Aalborg-området holder vi møde

Lørdag den 30. september 1989 kl 13.30

på Lokalthistorisk arkiv i Aalborg (ved Vor Frues Kirke).

Vi vil snakke om, hvordan EDB kan være til gavn i slægtsforskningen.

Der vil også blive mulighed for at se og prøve nogle programmer, herunder programmer, specielt udviklet til brug for slægtsforskere.

Alle er velkomne – også de, som ikke tror, at EDB er noget for dem – det er det!

FORVENTET UDGIVELSESPLAN

Vi prøver her at give en udgivelsesplan for Slægt & Data indtil sommeren 1990. Det bliver selvfølgelig med alle mulige forbehold, men der skulle da i hvert fald nu være noget at gå efter.

Slægt & Data 1989 nr. 4 udkommer ca. 20. december 1989.

Slægt & Data 1990 nr. 1 udkommer ca. 20. marts 1989.

Slægt & Data 1990 nr. 2 udkommer ca. 25. maj 1989.

Sidste indleverings frist af artikler til næste blad vil stå nederst på side 2 i hvert nummer. Ved større artikler vil det være en fordel, at der er tid nok til at skribenten selv kan se det færdige resultat før udgivelse. Hvis man således selv ønsker at se sin artikel og læse korrektur på den, er deadline ca. 1 uge før den, der ellers står i bladet.

ANVENDELSE AF PARADOX
FOLKETÆLLING FOR ÅRHUS BY I 1845
af
Torben Aastrup

Et praktisk forsøg på at anvende EDB-teknologi i lokalhistorisk arbejde.

Den første folketælling for Århus indeholdende oplysninger om befolkningens oprindelsessted i form af fødesogn eller -amt blev foretaget den 1. februar 1845 og omfattede byens dengang knap 5.000 indbyggere. Folketællingen er bevaret i sin helhed og ligger tilgængelig i en fotokopi på Århus Kommunes Hovedbiblioteks lokalhistoriske samling. Som en følge af, at den omfatter samtlige byens indbyggere, og at den har et omfang, som fortæller noget om et bysamfund uden samtidig at være uoverkommelig at lave en undersøgelse over, er den velegnet til at udføre et forsøg med at overføre oplysningerne til det elektroniske medie, som en database er.

Oversættelse til nutidig skrift

Omend tællingen er systematisk gennemført på standardskemaer, volder læsningen af tællingen problemer for brugeren grundet den gotiske skrift. Biblioteket besluttede derfor i forbindelse med et engagement af en særlig kompetent arbejdsledig medarbejder at få "oversat" folketællingen til nutidig skrift. Oversættelsesarbejdet er nu tilendebragt, og resultatet heraf foreligger i et antal håndskrevne blade udført med den samme systematik

som originalen. Brugerens mulighed for at læse folketællingen igennem er med det udførte oversættelsesarbejde nu blevet væsentligt forbedret.

Paradox

I forbindelse med undertegnedes besøg på det lokalhistoriske arkiv i anden anledning førte en snak med arkivets leder Leif Dehnits til, at jeg lovede at lave et forsøg med at overføre folketællingens data til et af databaseprogrammerne, som findes på markedet til PC'erne. Valget af program faldt på det netop udgivne Paradox, version 3, som angiveligt skulle være særligt brugervenligt. Det kan i den forbindelse oplyses, at den lokalhistoriske samling ikke i øjeblikket ejer/bruger EDB i det daglige arbejde, og kendskabet hertil kommer primært fra de undersøgelser og overvejelser, som der i øjeblikket debatteres i bibliotekskredse omkring registrering og udlån af bøger m.m..

Opgaven med at overføre folketællingens data til en database var velegnet som følge af det systematiske arbejde, der var udført i forbindelse med gennemførelsen af folketællingen i 1845. Tillige var antallet af oplysninger i folketællingen begrænset og simple, således at skønsmæssige vurderinger over materialet inden indtast-

ningen i det store hele skulle være begrænset, ligesom strukturen i databasen kunne blive tilsvarende enkel.

Folketællingen for 1845 omfattede hele den daværende Århus by med gaderne omkring Domkirken og Vor Frue kirke. Ikke noget stort område geografisk set, men alligevel med knap 5.000 indbyggere.

Standardskemaerne var opbygget med fem felter, som sammen med sidevis oplysninger om gadenavn og husnummer indeholdt flg. data grupperet husstandsvis ved at adskille de enkelte husstande med en vandret streg:

Gadenavn og husnummer.

Det fulde navn, alder, gift/ugift, fødesogn og -amt, samt bemærkninger - alle disse oplysninger er anført for hvert enkelt husstandsmedlem.

Felter i kilden

Felterne var i det store hele udfyldt for alle optalte personer. Navnefeltet indeholdt for- og efternavnet, for kvindernes vedkommende fødenavnet. Alderen var angivet i hele år, gift/ugift var markeret med g eller u, under fødestedet var for det meste angivet mindst et sted, hvor der var anført to geografiske steder var det enkelte sted efterfulgt af et s eller a for fødesogn og fødeamt. Bemærkningsfeltet blev brugt til at angive stillingsbetegnelse for de "erhvervsaktive" og familiemæssige relationer til primært familiefaderen for de øvrige ved eks. "Hans kone", "Hans søn" eller "Hans

datter". Ved tydelige vandrette streger var de enkelte familier/husstande således adskilt fra hinanden, såfremt der var mere end en husstand pr. husnummer. Hver enkelt husstand var systematisk nedskrevet i rækkefølgen fader, moder, andre familiemedlemmer samt logerende og tyende/ansatte. Posten logerende omfattede bl.a. soldater tilknyttet det lokale regiment indkvarteret hos byens borgere.

Felter i databasen

Ved definitionen af databasestrukturen ville det umiddelbart have været det letteste uden videre at bruge de samme felter, som den oprindelig folketælling havde gjort. Det gælder imidlertid her, som ved alle andre opgaver, at man forinden gør klogt i at gøre sig nogle overvejelser omkring, hvad databasen efterfølgende skal bruges til. Nogle af disse formål vil umiddelbart på forhånd være givet, eksempelvis et navneindex, et alders/fødselsindex eller håndteringsindex. Andre formål vil afhængige af den kommende bruger af databasen, og vil derfor ikke nødvendigvis være kendt på tidspunktet for dannelse af databasen. Dette sidstnævnte forhold fordrer så til gengæld, at databasen skal være så detaljeret, som muligt, idet det er almindeligt inden for databaseanvendelse, at man altid vil kunne lægge informationer sammen eller udføre kalkulationer, hvorimod de fleste databaser har en udtalt svaghed for at dele tekstinformationer til flere af hinanden adskilte oplysninger. (Inden for PC-området er databaserne typisk

udviklet ud fra behov for at analysere og registrere talmæssige oplysninger, hvilket bl.a. kan ses i manualerne, hvor alle eksemplerne som oftest relaterer sig til noget med økonomi). Som eksempel herpå kan nævnes adskillelsen af det fulde navn i for-, mellem- og efternavn. En opgave, som jeg fortsat har til gode at se en funktion for i de eksisterende databaseprogrammer. Skal opgaven løses i de kendte programmer, kræver det et større eller kompliceret programmeringsarbejde, der ligger uden for de fleste almindelige brugeres formåen.

Mine overvejelser omkring databasens struktur medførte derfor, at det ville være nødvendigt med et feltantal, der var større end det oprindelige. Datastrukturen kom efter en moden overvejelse til at se således ud:

Gadenavn	25 karakterer
Gadenummer	3 karakterer
Husstandsnummer	1 karakter (teknisk felt)
Recnr	4 karakterer (teknisk felt)
Fornavn	15 karakterer
Efternavn	25 karakterer
Køn	1 karakter (teknisk felt)
Alder	3 karakterer
Civil stand	1 karakter
Fødesogn	15 karakterer
Fødeamt	15 karakterer
Håndtering	25 karakterer
Bemærkninger	25 karakterer
Ajourføring (dato- og teknisk felt)	10 karakterer
I alt	168 karakterer

Svarende til en samlet database med 5.000 records på 840.000 karakterer. Rækkefølgen på felterne er bevidst og

så vidt mulig i overensstemmelse med den rækkefølge, de forekommer i på grundmaterialet. Felternes rækkefølge har en væsentlig betydning for Paradox' måde at fungere på, når man efterfølgende skal udføre søgninger og statistiske undersøgelser. Felternes navne angiver og svarer umiddelbart til indholdet, om behovet for og anvendelsen af de enkelte felter skal jeg anføre flg:

Gadenavn og nummer

Opdelingen af gadenavn og nummer i to separate felter skyldes hensynet til efterfølgende udarbejdelse af statistiske oplysninger, som den anvendte udgave af Paradox umiddelbart kan fremvise i grafisk form på grund af, at dele af regnearket Quattro er indeholdt i databasen, en mulighed der animerer til at se sine data i grafisk form, og ikke blot som tekstsider.

Husstandsnummer

Angivelse af husstandsnummeret er nødvendigt for at kunne adskille de enkelte familier/husstande i ejendomme, hvor der er to eller flere husstande. Husstandsnummeret svarer til den forannævnte vandrette streg mellem de enkelte husstande.

Recnr-feltet indeholder en fortløbende nummerering af de enkelte individer i den rækkefølge, de er anført i folketællingen. Da bl.a. oplysningerne i håndteringsfeltet viser tilbage til en foranliggende record (typisk faderen), er bevarelse af den oprindelige ræk-

kefølge derfor vital for databasen. Feltet er også nødvendigt for at kunne udskrive på papir eller skærm i den oprindelige rækkefølge, idet Paradox desværre for det meste uopfordret sorterer i alfabetisk eller numerisk rækkefølge. Nummeret er endvidere entydigt og identificerer den enkelte borger, og kan derfor lette læsbarheden, når man springer mellem flere forskellige udskrifter. Borger nr. 117 i navneindexet har også nr. 117 i de andre udskrifter, hvilket letter læsningen af de enkelte oplysninger, når nummeret i dette tilfælde maksimalt andrager 4 cifre.

Navnefeltet

Problemerne omkring adskillelsen af det fulde navn i for- og efternavn er berørt, men som det kan ses i det efterfølgende udskriftseksempel, giver denne adskillelse også mulighed for at vende navnet, så det kommer med efternavnet fulgt af fornavnet, hvis dette ønskes af hensyn til læsbarheden. Hvis en liste skal indexeres på et efternavn, er det med de nuværende teknikker nødvendigt at registrere efternavnet i et særskilt felt.

Køn, alder og civilstand

Feltet køn er defineret, således at man ved at søge på M eller K kan danne udskrifter eller statistikker over de respektive køn. Aldersfeltet indeholder, som nævnt, den pågældende borgers alder i hele år. I forbindelse med dannelse af visse udskrifter kan det være af interesse at anføre fødselsåret,

hvilket i de fleste databaseprogrammer kan gøres ved at definere et beregningsfelt i forbindelse med dannelse af udskriftsrapporten. Fødselsåret bliver i dette tilfælde 1845 fratrukket aldersangivelsen med den usikkerhed, der måtte være omkring alderens nøjagtighed. Feltet civilstand kan med angivelse af G eller U bruges til at danne rapporter eller statistikker over gifte eller ugifte borgere.

Fødesogn og -amt

Opdelingen af fødested i et felt for sogn og et for amt giver tilsvarende muligheder for at indexere på to forskellige niveauer. Fødesteds oplysningerne er desværre ikke fuldstændige i den originale folketælling, hvorfor det kræver en yderligere bearbejdelse af disse oplysninger i databaseformen for at få det fulde udbytte. Hvis man er imod at foretage sådanne kildemanipulationer med grundmaterialet, vil man i stedet for kunne danne to nye felter, hvori lægges de manipulerede data, hvilket oplysningerne om fødselsåret jo også er et eksempel på.

Håndtering

Håndteringsfeltet indeholder de nævnte oplysninger om de "erhvervsaktives" arbejde eller stilling, ligesom de øvrige familiemedlemmers familierelationer typisk til faderen.

Selvom folketællingen indeholder få og enkle data, der sjældent giver mulighed for tvivl eller misforståelser, er det alligevel klogt at have et felt til even-

tuelle bemærkninger, der trods alt andet måtte forekomme. Som eksempel kan nævnes en familie, der ejer to husnumre, og som står opført under angivelse af begge numre. I dette tilfælde må man ud fra databasens struktur vælge at registrere husstanden under det ene nummer og tilføje dette med en bemærkning.

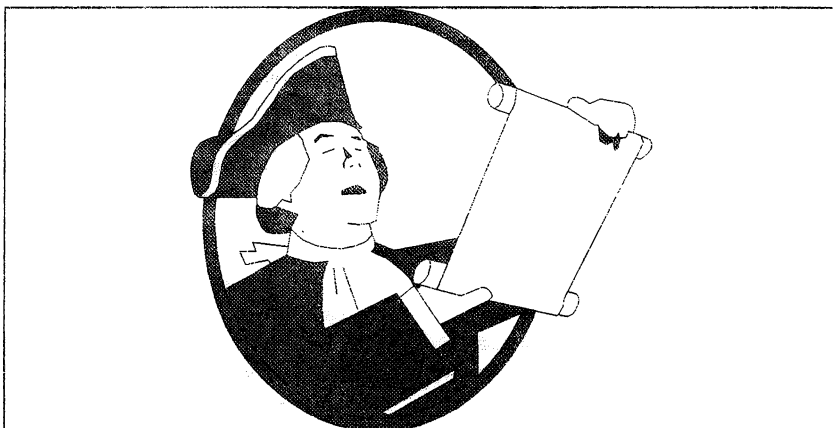
Endelig indeholder databasen et ajourføringsfelt, som automatisk udfyldes under indtastning, såfremt

man foretager nye oprettelser eller retter i gamle records. Feltet kan bruges og gør gavn i forbindelse med korrekturlæsning eller senere vurderinger af tvivl opstået omkring databasematerialet, hvilket især kan være relevant ved indtastning af længerevarende opgaver.

Artiklen forts. i næste nummer. (red).

Torben Aastrup
Grøfthøjparken 101
8260 Viby J

Tlf. 86 28 37 63

MEDLEMSMØDE OM MODEM OG BULLETINBOARD

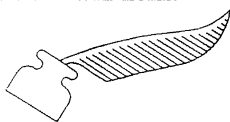
Søndag den 19. november 1989 kl. 14.00

på

Landsarkivet for Sjælland

Ingeniør Bent Frøhke-Nielsen vil fortælle om modem, hvordan det virker og vise os en demonstration på hvordan det virker. Desuden vil vi høre om bulletinboard, hvad det er, og hvordan foreningen kan bruge det.

PROGRAMMER TIL SLÆGTSFORSKNING

Vi kan komme fra brugen af fjerpen

via

Færdige programmer til slægtsforskning:

Program	Forhandler	Datamat type eller fabrikat
Personal Ancestral File Tlf. 42 18 77 27	Nordisk Distributions Center Smødevangen 9 3540 Lyngø	IBM-compatible PC med DOS styresystem.
Ane-System Tlf. 53 58 63 23	Arne Binderup Sorø Landevej 305 4261 Dalmose	IBM-compatible PC med DOS styresystem. Kræver ikke harddisk
Persfile Tlf. 42 27 15 12	Mogens Sandgaard Brombærvej 13 3450 Allerød	IBM-compatible PC med DOS styresystem. Kræver harddisk.
Family Roots Tlf. 42 15 28 12	Hans Mikkelsen Tofteholmen 5 2690 Karlslunde	IBM-compatible PC med DOS styresystem, samt Commodore 64 med diskteststation.
Disgen	DIS-Sverige v/ Bjørn Johansson Vindingsgaten 4 S-582 67 Lindköping, Sverige	IBM-compatible PC med DOS styresystem. ABC-80 (svensk PC)

Til brugen af PC som hjælpeværktøj !!!

NYT FRA ANDRE BLADE

af

Hanne Marie & Bent Rud

Diskulogen

Det seneste nummer vi har fra Diskulogen er desværre helt tilbage fra februar 1989. Der vil løbende ske en udveksling i mellem den svenske for- enings blad og Slægt & Data således, at vi kan følge med i, hvad der sker i vort naboland.

Diskulogen har en spændende artikel om billedscanning til slægtsbogen. Slægtsforskning er jo ikke bare gamle håndskrevne papirer, men er jo også baseret på en stor mængde billeder af mennesker, huse og andet. Artiklen omhandler så arbejdet med at integrere disse billeder via billedscanning til det svenske slægtsforskningspro- gram DISGEN. Også andre illustratio- ner som dokumenter med f.eks. un- derskrifter kan på denne måde ind- føjes i slægtsbogen.

Billederne er lagrede i filer, og i DIS- GEN har man givet en reference til disse i en tekstnotits. Udstyret til den- ne type billedproduktion er naturligvis

endnu en temmelig bekostelig affære for almindelige mennesker. En scanner koster fra 6-7000 kr og opetter, men på længere sigt er teknikken interes- sant, og viser, hvad man kan gøre for at forbedre resultatet af sin slægts- forskning.

Genealogical Computing

Også fra det amerikanske blad vil der ind i mellem komme artikler, der kan have interesse, og her kommer så et kort referat af det sidst udkomne nr.

En ny forening har set dagens lys derovre. Den hedder 'The Genforma- tion Software Club' og har til formål at fungere som indsamlingscentral for informationer i slægtsforskning regi- streret på computer. De vil samle genealogiske data i GEDCOM format og samtidig opdatere et navne og sted register. Medlemmer af klubben vil modtage en diskette med dette register 4 gange årligt, og de kan efter søgning i registret rekvirere den aktu- elle diskette.

Faktisk har bestyrelsen gået med netop de samme tanker, som den nydannede amerikanske forening. På bestyrelsesmøde først i september tilbød Bent Rud at oprette et sådant register for de allerede indtastede danske arkivalier. Det vil nok foregå i samarbejde med Tommy Christensen. Derfor opfordres I, som har indtastet noget mere eller mindre fra kirkebøger, folketællinger eller lignende om at ringe eller skrive til Bent om, hvad I har lavet og hvordan (dvs. i hvilket system og på hvilken maskine), så vi kan få et overblik over, hvad vi har på Edb.